

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091, Majorstua
0301 OSLO

Att.: Konesjonsavdelingen

DERES REF./DATO:

VÅR REF.:

STED/DATO:

Sauda/Suldal 07.04.2025

POSTADRESSE
Statkraft Energi AS
Postboks 200 Lilleaker
0216 Oslo
Norway

BESØKSADRESSE
Lilleakerveien 6
0283 Oslo

SENTRALBORD
24 06 70 00

TELEFAKS:
24 06 70 01

INTERNETT
www.statkraft.no

E-POST:
post@statkraft.com

ORG. NR.: NO-987 059 729

SØKNAD OM MIDLERTIDIG DISPENSASJON FRA KONSESJONSKRAV I ULLA/FØRRE REGULERINGEN I SULDAL KOMMUNE

I forbindelse med nødvendig vedlikehold av sjaktluker ved Hylen kraftverk i Suldal kommune søker Statkraft Energi AS om midlertidige fravik fra gjeldene manøvreringsreglement fastsatt ved kongelig resolusjon 22. juni 2012.

Søknad om fravik er oppstilt i tabell 1 og 2:

Tabell 1 Sammenstilling av gjeldene krav og omsøkt midlertidige fravik i Suldalslågen

Suldalslågen					
Gjeldene manøvreringsreglement			Søkt midlertidig endret til		
Periode	Størrelse	Kommentar	Periode	Størrelse	Kommentar
1.8-30.9	60 m ³ /s	Pendle mellom 40 og 80 m ³ /s. Totalt slippvolum tilsvarer et gjennomsnitt på 60 m ³ /s i perioden.	1.8-30.9	40 m ³ /s	Vi vil slippe minimum 40 m ³ /s men øvre grense bestemmes av tilsiget, maks 350 m ³ /s målt ved Lavika
1.10-15.10	50 m ³ /s		1.10-15.10	40 m ³ /s	Når tilsiget tillater det heve opp mot 50 m ³ /s eller over, maks 350 m ³ /s målt ved Lavika
16.10-30.10	35 m ³ /s-200 m ³ /s	16.10-30.10 skal det slippes to flommer på 200 m ³ /s, begge med varighet på 24 timer. Mellom og etter flommene skal det slippes 35 m ³ /s	16.10-30.10	35 m ³ /s De to spyleflommene søkes utsatt til perioden 24.10 – 7.11.	Åpning for at dersom vi allerede har sluppet 2 «flommer» med størrelse 200 m ³ /s med varighet 24t før perioden 24.10.-7.11 så er det å regne som spyleflommene høsten 2025

Tabell 2 Sammenstilling av gjeldene krav og omsøkt fravik for Sandsavatn

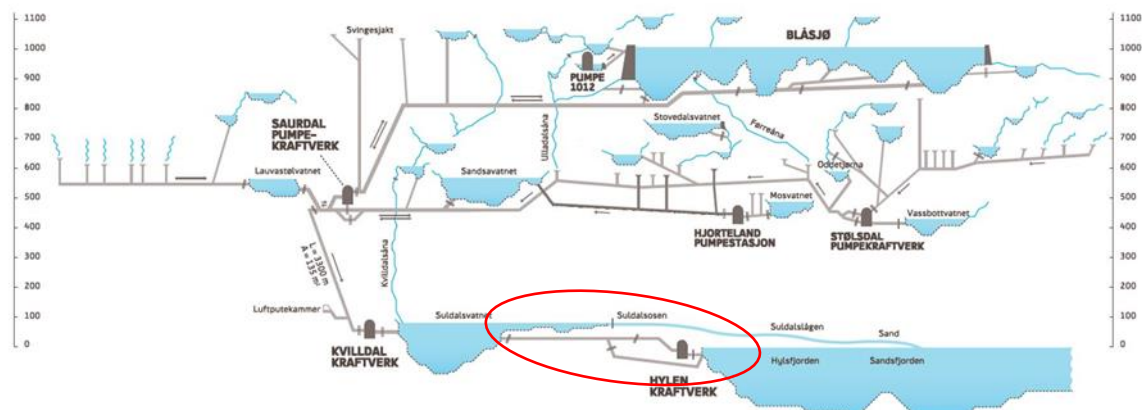
Sandsavatn				
Gjeldene manøvreringsreglement		Søkt midlertidig endret til		Kommentar
Periode	Vannstand	Periode	Vannstand	
Etter lavvannsperiode – 20.8	Etter lavvannsperiode skal Sandsavatn fylles raskest mulig til kote 600 og ikke tappes under før 20. august.	17.07.-01.08	Kote 600 – 590	Starter nedkjøringen til kote 590
		01.08-20.8	Minimum kote 590	Stanser ved 591 dersom det observeres slaming.

Alle omsøkte fravik er rettet mot å redusere faren for skadeflom i den perioden prosjektet pågår.

Kart over området

Figur 1 Kartutsnitt med deler av Ulla-Førre vannveier, Hylsfjorden vannvei markert.

Figur 2 Tverrsnitt Ulla-Førre anlegget, Hylen vannvei markert.

Bakgrunn for tiltak

Hylen kraftverk ble satt i drift i 1981 og har 2 x 80 MW Francis turbiner med en årlig middelproduksjon på 654 GWh. Driftstid per år er 4100 timer.

For å unngå varig svekkelse av sjaktlukene må disse rehabiliteres. Gjennomføringen av rehabiliteringen ønskes utført Q3 2025 grunnet lukenes tilstand. Alternativt tidspunkt for gjennomføring er tidligst i 2028 grunnet arbeider i Saurdal vannvei 2026-2027. Saurdal pumpekraftverk må være tilgjengelig under lukerehabiliteringen for å sikre bedre flomhåndtering når Hylen kraftverk er ute av drift.

Tiltak og plan for gjennomføring

I forbindelse med planlagt rehabiliteringsarbeid på sjaktluker i Hylen Kraftverk må alt tilført vann til Suldalsvatn gå via Suldalslågen, Vann kan ikke overføres til Hylsfjorden via kraftverket eller omløp.

Rehabiliteringen er prognosert til en varighet på 12 uker og ønskes gjennomført i perioden fra 4. august til 24. oktober 2025. Tilsigsforholdene lokalt til Suldalsvatn, og til magasinene oppstrøms (Kvilldal), tilsier at det ville vært gunstigst med en gjennomføringsperiode fra vårflommens slutt til start av høstflommene (grønn søyle fig. 1), men det lar seg ikke gjennomføre av praktiske årsaker. Både gunstigste periode (grønn søyle) og omsøkt periode (blå søyle) sammenfaller med fiskesesongen (gul søyle). Med utgangspunkt i statistikk fra de siste 25 årene gir omsøkt periode en sannsynlighet for avbrudd i overkant av 20% som følge av vannmengder større enn det vi klarer å fraføre. Dersom vi starter arbeidene etter at fiskesesongen er avsluttet vil arbeidet pågå i en periode hvor sannsynligheten for avbrudd øker ytterligere (høstflommer). Dersom arbeidet må avbrytes for å fraføre vann gjennom Hylen, må det påregnes «restart» av prosjektet med nye 12 uker prosjektperiode. Dersom avbruddstidspunktet er sent på høsten kan det innebære at prosjektet må forskyves til 2028 og således vil det være stor fare for varig svekkelse av lukene og sugerør i ventetiden.

Både Kvilldal og Saurdal vil bli påvirket av begrenset fraføringskapasitet fra Suldalsvatn. Ulla-Førre representerer en stor andel av landets produksjonskapasitet og av forsyningsmessige årsaker er det svært ugunstig å ta ut nær 2000 MW vinterstid når tilsigene er moderate.

Ukenummer	Ordinær fiskesesong	Foreslått fiskesesong 2025 (miljødirektoratet)	Gunstigste periode, tilsigsmessig	Omsøkt prosjektperiode		
27						
28						
29						
30						
31						
32						
33						
34						
35						
36						
37						
38						
39						
40						
41						
42						
			</			

Figur 3 Oversikt over periode for fiskesesong, gunstig tilsigsperiode og omsøkt prosjektperiode.

Prosjektet var opprinnelig planlagt gjennomført 2026, men modning av prosjektet og oppdaterte hydrologiske beregninger viser at det er viktig at Kvilldal kraftverk, og særlig Saurdal pumpekraftverk er tilgjengelig gjennom hele prosjektperioden for å bedre kunne kontrollere vannføring tilført Suldalsvatnet. Saurdal pumpekraftverk er planlagt langvarig tatt ut av drift både i 2026 og 2027 ([Konsesjonssak - NVE](#), [NVE saksnummer 000044310](#)). Hylen prosjektet kan dermed ikke gjennomføres i 2026 og 2027. Leverandørmarked, tilbudsprosesser samt leveringstid gjør at prosjektet ikke kan gjennomføres tidligere enn omsøkt gjennomføringsperiode i år.

Beredskapsplan/ driftsprosedyre for Ulla-Førre anleggene vil i perioden Hylen kraftverk er ute av drift bli tilpasset for å unngå risiko for skadeflom i Suldalslågen. Det vil blant annet stilt krav til demobiliseringstid for arbeidet i Hylen slik at vannveien kan åpnes for flomavledning fra Suldalsvatnet ved fare for at vannføring ved Lavika vil overstige 350 m³/s.

I sammenheng med prosjektet vil Statkraft ta initiativ til et samarbeid med RSK (Rødal-Suldal Kraft/Lyse) vedrørende tilførsel av vann til Suldalsvatn. Dette både med tanke på ekstra tilførsel av vann ved lave tilsig og redusert tilførsel av vann ved store tilsig (flom)

Vi informerte Suldalslågens forvaltningslag i januar 2025 om et mulig prosjekt i Hylen i 2025 som ville kunne påvirke vannføringen i Suldalslågen i fiskesesongen. Utdrag fra informasjonen som ble gitt:

«Me vil invitere dykk til møte om dette i mars/april for å diskutere kva som kan gjerast av avbøtande tiltak og anbefalt prinsipp for slepp av vatn i prosjektperioden (ref forutsetninga ovanfor). Me vil også sikre naudsynt avklaring med NVE før arbeida kan starte. Beklagar at informasjonen no kjem med kort «varslingstid» og ulempene dette vil medføre for dykk.»

Statkraft har invitert til møte med forvaltningslaget den 23. april med følgende skisse til agenda:

- *Gjennomgang/forklaring av vedlikeholdsarbeid som skal utførast (rehabilitering av sjaktluker og sugerøyr)*
- *Bakgrunn for val av tidspunkt*
- *Søknad sendt NVE (søknad om fravik frå reglement, blir sannsynlegvis sendt 7/4)*
- *Innspel/diskusjon om mogleg fleksibilitet rundt planlagt periode*
- *Avklare plan for dialog mellom Statkraft og forvaltningslaget/fiskeinteressentar under gjennomføring*

Miljø- og friluftsjnteresser

Fisk og fiskejnteresser

Det henvises til rapport fra NORCE LFI «*Vurdering av fravik fra manøvreringsreglement i Suldalslågen*» (Følger søknaden som eget vedlegg)

Ferdsl/friluftsliv

Områdene langs Suldalslågen, Suldalsvatn og Sandsavatn er populære turområder. Det vil bli gjennomført nødvendig merking langs Sandsavatn for å unngå eventuelle ulemper for turgåere. Det vil også annonseres om arbeidet i lokalpresse i forkant av prosjektperioden.

Tiltak på båtsutsett Sandsavatnet vil også bli vurdert/gjennomført for å kunne benyttes ved vannstand som omsøkt.

Fugl

Det er ikke kjent at arbeidet vil medføre problem for fuglebestander i området.

Erosjon

Faren for erosjon og flomskader anses som relativt liten. Nødvendige tiltak vil bli gjennomført dersom det oppstår fare for større flomskader. Stans/avbrytelse av arbeidet kan bli aktuelt i slike tilfeller. Tidligere nedtapping av Sandsavatnet har vist at sannsynligheten for utvasking av finstoff kan øke, dette omtales også i vedlagte NORCE LFI rapport. Derfor følger vi rådet fra NORCE LFI om å begrense senkningen til kote 590 og stoppe på kote 591 dersom det observeres blakking.

Statkraft Energi AS søker herved om tillatelse til å starte nedtappingen av Sandsavatn under kote 600 og ned mot kote 590 (LRV 560) den 17.07. og om tillatelse til å kunne fravike minstevannføringspålegget i Suldalslågen i tråd med sammenstilling gitt i tabell 1. Hovedhensikten er å skape dempekapasitet både i Sandsavatn og Suldalsvatn for å unngå skadeflom i prosjektperioden.

Med vennlig hilsen
for Statkraft Energi AS

Hallgeir Aarbakk

Hallgeir Aarbakk
Produksjonssjef

VEDLEGG

1. NORCE LFI Rapport **Vurdering av fravik fra manøvreringsreglement i Suldalslågen**